

การศึกษาเปรียบเทียบผลการแปลแบบทดสอบ Rorschach ระหว่างระบบ Klopfer และระบบ Rorschach Performance Assessment System (R-PAS) Comparative Study of the Rorschach Inkblot Test Interpretation between the Klopfer System and the Rorschach Performance Assessment System (R-PAS)

กุลวดี ทองไพบูลย์*, บุรชัย อัสวาทวีบุญ**

Kulvadee Thongpibul*, Burachai Asawathaweewoon**

* ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

* Department of Psychology, Faculty of Humanities, Chiang Mai University

** Division of Psychology, Faculty of Liberal Arts, Thammasat University

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างผลการทดสอบที่ได้จากการแปลแบบทดสอบ Rorschach ด้วยระบบ Klopfer และระบบ R-PAS

วิธีการศึกษา เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพศึกษาเฉพาะกรณี โดยการนำผลแบบทดสอบ Rorschach ของผู้ป่วยซึ่งได้รับการวินิจฉัยจากจิตแพทย์ว่าเป็นโรคทางจิตเวชจำนวน 10 ราย มาแปลผลด้วยระบบ Klopfer และระบบ R-PAS โดยการแปลผลระบบ Klopfer ได้ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) เท่านั้น ส่วนในระบบ R-PAS นั้นใช้ interpretive guide ซึ่งได้จากการประมวลคะแนนผ่านระบบออนไลน์ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความแตกต่างและความสัมพันธ์เพื่อหาแบบแผน (patterns) ใน 4 ด้านด้วยกัน คือ ด้านกระบวนการรู้คิด (cognitive processing) ด้านการรับรู้และการคิด (perception and thinking) ด้านความเครียดและการรับมือกับปัญหา (stress and coping) และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationship)

ผลการศึกษา ในด้านกระบวนการรู้คิด (cognitive processing) ทั้งสองระบบให้ข้อมูลเรื่องการนำเขานำปัญหาที่มีไปใช้ แต่ในระบบ R-PAS ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องกระบวนการคิดและลักษณะการคิด ในด้านการรับรู้และการคิด (perception and thinking) ทั้งสองระบบให้ข้อมูลเรื่องการรับรู้ความเป็นจริงรวมถึงพยาธิสภาพทางจิต แต่ระบบ R-PAS ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องคุณภาพของการรับรู้และการคิดรวมถึงระดับความรุนแรงของพยาธิสภาพทางจิต ในด้านความเครียดและการรับมือกับปัญหา (stress and coping) ทั้งสองระบบให้ข้อมูลเรื่องแนวโน้มความเครียด ความวิตกกังวล และปฏิกิริยาโต้ตอบต่อสถานการณ์ต่างๆ แต่ในระบบ R-PAS ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องความเสี่ยงที่จะทำร้ายตนเอง ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationship) ระบบ Klopfer เน้นเรื่องของบุคลิกภาพและพัฒนาการของบุคลิกภาพที่มีต่อความสัมพันธ์ ขณะที่ระบบ R-PAS เน้นเรื่องของความสามารถในการทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น

สรุป การแปลผลแบบทดสอบ Rorschach ด้วยระบบ R-PAS แตกต่างจากระบบ Klopfer โดยระบบ R-PAS สามารถให้ข้อมูลทางคลินิกที่ลึกและกว้างมากขึ้นและมีเกณฑ์ในการตัดสินที่ค่อนข้างชัดเจนโดยเทียบกับคะแนนมาตรฐานและเกณฑ์ปกติ จึงควรนำระบบ R-PAS มาทดลองใช้ในประเทศไทย เพื่อให้เข้าใจถึงประโยชน์และข้อจำกัดของระบบ R-PAS มากขึ้น

คำสำคัญ แบบทดสอบ Rorschach ระบบ R-PAS ระบบ Klopfer แบบทดสอบทางจิตวิทยา

Corresponding author: กุลวดี ทองไพบูลย์

วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2562; 64(2): 139-148

ABSTRACT

Objectives : To analyze and compare the differences and relationships between the interpretations using the R-PAS and the Klopfer systems.

Materials and Methods : This study used the case study method. Rorschach responses of 10 patients diagnosed with mental disorders by psychiatrists were interpreted using the Klopfer and R-PAS systems. For the Klopfer system, only the quantitative analysis was used. For the R-PAS system, the interpretive guides generated from the scores processed through the online system were used. The data were analyzed for differences and relationships to find patterns in four areas: cognitive processing, perception and thinking, stress and coping, and interpersonal relationship.

Results : With respect to cognitive processing, both systems provided information regarding the application of intelligence but the R-PAS system provided additional information regarding the cognitive process and nature. With respect to perception and thinking, both systems provided information regarding reality testing including psychopathology but the R-PAS system provided additional information on the quality of perception and thinking including severity of psychopathology. With respect to stress and coping, both systems provided information relating to the tendencies for stress and anxiety and reactions to situations but the R-PAS system provided additional information on the risks for self-harm. With respect to interpersonal relationship, the Klopfer system emphasized personality and the development of personality as related to relationships while the R-PAS system emphasized the ability to understand self the others.

Conclusion : Interpretation of the Rorschach responses by the R-PAS system is different from the Klopfer system whereby the R-PAS system can provide the information with increasing depth and breadth. The R-PAS system also has well-defined criteria, using standard scores and normative data. Therefore, the R-PAS system should be used in Thailand in order to better understand its strengths and limitations.

Keywords : Rorschach, R-PAS system, Klopfer system, psychological test

Corresponding author: Kulvadee Thongpibul

J Psychiatr Assoc Thailand 2019; 64(2): 139-148

บทนำ

แบบทดสอบ Rorschach ถือว่าเป็นเครื่องมือเฉพาะทางด้านจิตวิทยาคลินิก ที่ทำหน้าที่ช่วยในการตรวจวินิจฉัยเพื่อทำความเข้าใจและวางแผนช่วยเหลือผู้รับการทดสอบ โดยที่แบบทดสอบ Rorschach จัดอยู่ในกลุ่มแบบทดสอบชนิด projective ที่ใช้อย่างแพร่หลายในประเทศไทยและถือเป็นแบบทดสอบพื้นฐานที่มีการเรียนการสอนในทุกสถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตทางจิตวิทยาคลินิก

ในประเทศไทยมีการใช้แบบทดสอบ Rorschach ระบบ Klopfer มาเป็นเวลายาวนานกว่า 40 ปี ซึ่งระบบนี้ได้รับการพัฒนาการให้คะแนนและการแปลผลโดย Bruno Klopfer ในปี ค.ศ. 1936¹ และในประเทศไทยโดยได้มีการเก็บข้อมูลเกณฑ์ปกติ (normative data) เพียงครั้งเดียวในปี พ.ศ. 2515²

ในขณะที่ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการพัฒนาและใช้แบบทดสอบ Rorschach มาอย่างต่อเนื่อง ปี ค.ศ. 1974 John E. Exner และคณะได้พยายามวิจัยเกี่ยวกับการใช้แบบทดสอบ Rorschach ซึ่งในขณะนั้นมีการใช้ทั่วไปถึง 5 ระบบ³ ได้แก่ ระบบของ Samuel Beck, Bruno Klopfer, Marqurite Hertz, Zygmund Piotrowski และ Rapaport and Schafer โดยศึกษาเปรียบเทียบถึงการดำเนินการทดสอบ การให้คะแนน และการแปลผล เพื่อประเมินหาวิธีที่สมควรนำมาใช้จากงานวิจัยหลายชิ้น การตีพิมพ์หลายครั้งในท้ายที่สุดก็ได้ตีพิมพ์ผลงานชื่อ The Rorschach, a comprehensive system ซึ่งถือเป็นการบูรณาการระบบการให้คะแนนทั้ง 5 แบบเข้ามาเป็นระบบเดียวและใช้ชื่อว่า comprehensive system (CS)⁴ ซึ่งเป็นระบบที่มีการใช้อย่างกว้างขวางมากที่สุดจนถึงปัจจุบัน^{5,6}

ในปี ค.ศ. 2012 การพัฒนาแบบทดสอบ Rorschach ระบบ Rorschach performance

assessment system (R-PAS) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ประสบความสำเร็จและยังมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยระบบ R-PAS เป็นการพัฒนาต่อมาจากระบบ comprehensive system ที่ John Exner และคณะได้พัฒนาขึ้น⁵ ในปัจจุบัน มีการเรียนการสอนระบบ R-PAS แทนระบบ comprehensive system ในระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาคลินิกในประเทศสหรัฐอเมริกามากขึ้น และมีแนวโน้มสูงที่ระบบ R-PAS จะถูกนำมาใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างแพร่หลายมากขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีการใช้ระบบการแปลผลทางด้านจิตวิทยาคลินิกที่ล้าสมัย ซึ่งนอกจากจะส่งผลให้ไม่สามารถตีพิมพ์ผลการศึกษาในระดับนานาชาติได้ ยังจะส่งผลให้ความน่าเชื่อถือในบทบาทของนักจิตวิทยาคลินิกไทยจะถูกลดทอนลงจากการใช้ระบบการแปลผลที่ล้าสมัยโดยไม่มีเหตุผล อีกทั้งผลที่ได้จากการตรวจวินิจฉัยอาจทำให้ไม่สามารถเข้าใจและวางแผนช่วยเหลือผู้รับการทดสอบได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากกระบวนการวิเคราะห์บางตัวแปรในเครื่องมือ นั้นอาจพบว่าการวิเคราะห์แต่เดิมนั้นมีข้อจำกัดและไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร

ดังนั้นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการแปลผลด้วยระบบ R-PAS และระบบ Klopfer ครั้งนี้ นอกจากจะทำให้ทราบถึงความแตกต่างของแต่ละระบบแล้วยังเป็นแนวทางในการวิจัยเพื่อพัฒนาการใช้แบบทดสอบ Rorschach ในประเทศไทยโดยคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างระหว่างสังคมไทยและสังคมตะวันตกด้วย อีกทั้งสามารถรวบรวมความรู้เบื้องต้นในการเผยแพร่ความรู้ใหม่ให้แก่ นักจิตวิทยาคลินิก และกระตุ้นให้นักจิตวิทยาคลินิกได้สนใจติดตามพัฒนาการของเครื่องมือทางด้านจิตวิทยาคลินิกที่มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้มีรูปแบบการศึกษาแบบการศึกษาเชิงพรรณนาแบบย้อนหลัง (retrospective descriptive study)

ในการดำเนินการผู้วิจัยได้ขออนุญาตจากโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบ Rorschach ของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคทางจิตเวชอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างจากจิตแพทย์จำนวน 10 คน และรายงานแบบทดสอบทางจิตวิทยาที่นักจิตวิทยาได้ทำไว้เรียบร้อยแล้ว มาวิเคราะห์ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ต้องการตัวอย่างข้อมูลที่มีอยู่แล้วที่มีความหลากหลาย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำผลการทดสอบที่ได้มาลงรหัสด้วยระบบ Klopfer และ ระบบ R-PAS และวิเคราะห์ผลที่ได้จากทั้งสองระบบ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความเที่ยงตรง น่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้แยกกันลงรหัสคำตอบแบบทดสอบ Rorschach ทั้งในระบบ Klopfer และระบบ R-PAS และนำการลงรหัสมาตรวจสอบยืนยันความถูกต้อง (cross-check) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของการลงรหัส และตกลงร่วมกันในรายการที่มีการลงรหัสที่ต่างกัน จากนั้นจึงนำรหัสชุดที่ตกลงร่วมกันไปดำเนินการวิเคราะห์แปลผลตามแนวทางของแต่ละระบบ

การแปลแบบทดสอบ Rorschach โดยระบบ Klopfer จะมีการให้คะแนนโดยใช้ตัวอักษรเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงคำตอบในลักษณะต่างๆ และมีการแบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 หมวด คือ 1.Location score เป็นการให้คะแนนตามพื้นที่ของหยดหมึกที่ผู้รับการทดสอบใช้เป็นคำตอบ 2.Determinant score เป็นการให้คะแนนตามคำอธิบายเพิ่มเติมของผู้รับการ

ทดสอบถึงกระบวนการคิดต่างๆ จนกลายมาเป็นคำตอบ 3.Content score เป็นการให้คะแนนตามชนิดหรือเนื้อหาของคำตอบ 4.Popularity and Originality เป็นการให้คะแนนว่าผู้รับการทดสอบให้คำตอบที่เหมือนกับคนส่วนใหญ่ หรือให้คำตอบที่มีคุณภาพดีแต่ไม่ค่อยพบคำตอบเหล่านี้ในการทดสอบ 5.Form level rating เป็นการให้คะแนนเป็นค่าตัวเลข โดยพิจารณาจากคุณภาพของคำตอบที่ผู้รับการทดสอบให้ว่ามีความเหมาะสมกับภาพหยดหมึกเพียงใด คะแนนที่ได้จะนำมาคำนวณตามสูตรที่กำหนดไว้เพื่อนำมาแปลผลต่อไป โดยวิธีการแปลผลและวิเคราะห์คำตอบแบ่งได้ 2 แบบ คือการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (qualitative analysis) โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณจะแปลผลจากคะแนนที่คำนวณได้โดยอิงเกณฑ์คะแนนที่กำหนดในคู่มือ โดยไม่ได้มีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ ส่วนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจะให้ความสำคัญกับเนื้อหา (content) และลำดับคำตอบ (sequence) โดยไม่ได้มีการคำนวณออกมาเป็นคะแนนในการแปลผล

การแปลแบบทดสอบ Rorschach โดยระบบ R-PAS พัฒนาโดยวิธีการวิเคราะห์อภิมาน (meta-analysis) โดยใช้ตัวแปรหลักในระบบ comprehensive system จำนวน 65 ตัวแปรกับเกณฑ์ประเมินภายนอก เช่น การให้คะแนนของผู้สังเกต หรือคำวินิจฉัยทางการแพทย์ เป็นต้น และเกณฑ์ประเมินภายใน เช่น การประเมินตนเอง⁷ ผลจากการวิเคราะห์อภิมาน แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับความจริงเชิงโครงสร้าง (construct validity) โดยมี 13 ตัวแปรที่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก 17 ตัวแปรอยู่ในเกณฑ์ดี 10 ตัวแปรอยู่ในระดับพอใช้ 13 ตัวแปรอยู่ในระดับต่ำหรือไม่มีความจริงเชิงโครงสร้าง และ 12 ตัวแปรที่ไม่มีความจริง

เชิงโครงสร้าง ผลที่ได้สอดคล้องกับการสำรวจผู้ใช้แบบทดสอบ Rorschach ในเชิงคลินิกอยู่เป็นประจำ ซึ่งพบว่าผู้ใช้แบบทดสอบเห็นว่าตัวแปรที่มีความเที่ยงตรงมากกว่าตัวแปรอื่นๆ เช่นในด้านความคิดที่บิดเบือนหรือด้านความถูกต้องของการรับรู้ ซึ่งใช้ในการวินิจฉัยอาการทางจิต ด้านเหล่านี้จะพบว่ามีความตรงมากที่สุด¹

ทั้งนี้ในศึกษาครั้งนี้ การแปลผลระบบ Klopfer ได้ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) เท่านั้นโดยใช้คะแนนที่คำนวณได้เทียบกับเกณฑ์ในคู่มือ ส่วนในระบบ R-PAS นั้นใช้ interpretive guide ซึ่งได้จากการประมวลคะแนนจากการลงรหัสผ่านระบบออนไลน์ และนำผลที่ได้มาแปลผลเพิ่มเติม โดยพิจารณาเฉพาะตัวแปรที่มีความเที่ยงตรงและมีหลักฐานสนับสนุนดีที่สุดจากการศึกษาตัวแปรต่างๆ ซึ่งปรากฏอยู่ในหน้าหนึ่งของ summary scores and profiles เท่านั้นโดยคะแนนดิบ (raw score) จะถูกแปลงมาเป็นคะแนนมาตรฐาน (standard score) และนำไปเทียบกับเกณฑ์ปกติจากนั้นจึงวิเคราะห์ความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างผลการทดสอบที่ได้จากทั้งสองระบบ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาหาแบบแผน (patterns) ตามประเด็นที่มีความสัมพันธ์กัน และสรุปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเปรียบเทียบการแปลผลแบบทดสอบ Rorschach ระหว่างระบบ Klopfer และระบบ R-PAS พบว่าทั้ง 2 ระบบให้ข้อมูลทั้งที่เหมือนและแตกต่าง และในบางกรณีศึกษาก็พบความเหมือนในบางด้านเท่านั้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาคะแนนจากแบบทดสอบใน 4 ด้านด้วยกัน คือ

1. ด้านกระบวนการรู้คิด (cognitive processing) แสดงถึงระบบการคิดจากการรับรู้สิ่งแวดล้อมว่ามีลักษณะการรับรู้ที่เรียบง่าย หรือใช้การคิดวิเคราะห์แยกแยะ และมองเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้ รวมถึงลักษณะของการปรับตัวที่ส่งผลต่อกระบวนการคิด เช่น การใช้อารมณ์ การเลือกสนใจเฉพาะสิ่ง ทั้งสิ่งทั่วไปหรือสิ่งเล็กๆ น้อยๆ

2. ด้านการรับรู้และการคิด (perception and thinking) แสดงถึงความสามารถในการรับรู้ความเป็นจริง (reality testing) ว่ามีความถูกต้องหรือเบี่ยงเบนมากน้อยเพียงใด รวมถึงพยาธิสภาพทางจิต และความสามารถในการมองสิ่งที่แตกต่างจากบุคคลอื่น

3. ด้านความเครียดและการรับมือกับปัญหา (stress and coping) แสดงถึงแนวโน้มของความเครียด ความวิตกกังวลและปฏิกิริยาโต้ตอบที่แต่ละบุคคลใช้ตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ เช่น การเก็บกดอารมณ์ ความรู้สึก หรือ การตอบสนองอย่างหุนหันพลันแล่น

4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationship) แสดงถึงลักษณะปฏิสัมพันธ์และการสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น รวมถึงการใช้กลไกในการป้องกันตนเองเมื่ออยู่ในรูปแบบของความสัมพันธ์ต่างๆ

โดยคะแนนแต่ละด้านประกอบไปด้วยตัวแปรดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงตัวแปรในการพิจารณาคะแนนของระบบ Klopfer และ R-PAS

ระบบ Klopfer	ระบบ R-PAS
กระบวนการรู้คิด (cognitive processing)	
Whole score (W%), Detail score (D%), Unusual detail score (Dd%), Human movement (M), W:M, A%,	Complexity, form% (F%), F/R, Blend, Synthesis (Sy), Human movement and weighted color (MC), Human movement and Weighted color minus potentially problematic determinants (MC - PPD), Human movement (M), M Proportion (M/MC), CFC Proportion (CF+C)/SumC)
การรับรู้และการคิด (perception and thinking)	
Form quality (F-), Popular (P)	Ego impairment index-3 (EII-3), Thought and perception composite (TP-Comp), Weighted sum of the six cognitive codes (WSumCog), Severe cognitive codes (SevCog), FQ percentages, FQ-%, WD-%, FQo%, Popular (P)
ความเครียดและการรับมือกับปัญหา (stress and coping)	
SumC, C', FC:CF+C, F%, (FK+F+FC):F, Response Time, K scores (K, FK, KF, k, Fk, kF), M:FM	Inanimate movement and diffuse shading (m, Y), Morbid content (MOR), Suicide concern composite (SC-Comp),
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationship)	
Fc, M:SumC, (FK+Fc):F, (FM+m):Fc+c=C', Responses to card VII, IX, X	Oral dependency language (ODL%), Space reversal (SR), MAP proportion (MAP/MAHP), PHR proportion (PHR/GPHR), M-, Aggressive content (AGC), Vigilance composite (V-Comp), H, Cooperative movement (COP), Mutuality of autonomy health (MAH)

เมื่อแปลผลการทดสอบตามหลักเกณฑ์ข้างต้นแล้ว ได้ข้อสรุปของแต่ละระบบ ดังนี้

1. ด้านกระบวนการรู้คิด (cognitive processing) ในระบบ Klopfer เน้นเรื่องของเขาวนปัญญา และการใช้ความสามารถที่สอดคล้องกับระดับเขาวนปัญญา เช่น ความทะเยอทะยานที่มากเกินไป หรือการใช้ความสามารถอย่างเหมาะสม ในขณะที่ระบบ R-PAS เน้นเรื่องความคิดอย่างซับซ้อน ที่เป็นผลมาจากความสามารถในการตั้งศักยภาพภายใน (psychological resources) มาใช้ เขาวนปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ความใส่ใจในรายละเอียด ความอยากรู้อยากเห็น รวมถึงพยาธิสภาพทางจิต และลักษณะของแต่ละบุคคล เช่นการกรองความคิดของตนเอง การเก็บกด เป็นต้น

2. ด้านการรับรู้และการคิด (perception and thinking) ในระบบ Klopfer ได้อธิบายตามที่ได้กล่าวข้างต้น ในขณะที่ระบบ R-PAS เน้นเรื่องคุณภาพของการคิด การรับรู้ทั้งที่เหมือนและที่ต่างจากคนอื่น การใช้เหตุผลรวมถึงระดับความรุนแรงของพยาธิสภาพที่เกี่ยวข้องกับอาการจิตเภทหรืออาการทางจิต นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงบริบทด้านวัฒนธรรมด้วย

3. ด้านความเครียดและการรับมือกับปัญหา (stress and coping) ทั้งระบบ Klopfer และ R-PAS ให้ข้อมูลที่ครอบคลุมรายละเอียดดังกล่าว แต่ในระบบ R-PAS ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่จะทำร้ายตนเอง โดยพิจารณาจากคะแนนที่เกี่ยวข้อง

4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationship) ในระบบ Klopfer เน้นเรื่องของบุคลิกภาพและพัฒนาการของบุคลิกภาพที่มีต่อความสัมพันธ์ ในขณะที่ระบบ R-PAS เน้นเรื่องของความ

สามารถในการทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ซึ่งสัมพันธ์ภาพส่วนบุคคลเป็นส่วนประกอบหลักของการปรับตัว ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดพยาธิสภาพทางจิตได้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงการเปรียบเทียบการแปลผลระบบ Klopfer และ R-PAS

ระบบ Klopfer	ระบบ R-PAS
กระบวนการรู้คิด (cognitive processing)	
เน้นเรื่องของเขาวนปัญญา และการใช้ความสามารถที่สอดคล้องกับระดับเขาวนปัญญา	เน้นเรื่องความคิดอย่างซับซ้อน ที่เป็นผลมาจากความสามารถในการตั้งศักยภาพภายในมาใช้ เขาวนปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ความใส่ใจ ในรายละเอียด ความอยากรู้อยากเห็น รวมถึงพยาธิสภาพทางจิต
การรับรู้และการคิด (perception and thinking)	
เน้นเรื่องของเขาวนปัญญา และการใช้ความสามารถที่สอดคล้องกับระดับเขาวนปัญญา	เน้นเรื่องคุณภาพของการคิด การรับรู้ทั้งที่เหมือนและที่ต่างจากคนอื่น การใช้เหตุผลรวมถึงระดับความรุนแรงของพยาธิสภาพที่เกี่ยวข้องกับอาการจิตเภทหรืออาการทางจิต
ความเครียดและการรับมือกับปัญหา (stress and coping)	
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเครียดและการรับมือกับปัญหา	ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเครียดและการรับมือกับปัญหา รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่จะทำร้ายตนเอง
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationship)	
เน้นเรื่องของบุคลิกภาพและพัฒนาการของบุคลิกภาพที่มีต่อความสัมพันธ์	เน้นเรื่องของความสามารถในการทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น การปรับตัว

วิจารณ์

การแปลผลตามระบบ Klopfer ส่วนใหญ่เป็นการแปลจากตัวแปร 1-2 ตัวและเทียบสัดส่วนของการให้คำตอบว่าอยู่ในระดับใดตามที่ระบุไว้ในคู่มือ ทำให้การแปลมีลักษณะการให้รายละเอียดที่ค่อนข้างน้อย ในขณะที่ระบบ R-PAS การแปลผลส่วนใหญ่เกิดจากนำตัวแปรหลายตัวเข้ามาแปลผลร่วมกัน และนำผลนั้นมาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนมาตรฐานและเกณฑ์ปกติ ทำให้มีความชัดเจนในการแปลมากขึ้น และมีการอธิบายในรายละเอียดที่มากขึ้น เช่น ด้านกระบวนการรู้คิด (cognitive processing) ระบบ Klopfer แปลผล

จากค่าที่คำนวณโดยใช้ตัวแปรเพียง 1-2 ตัว (W%, D%, Dd%, M, W:M, และ A%) ในขณะที่ระบบ R-PAS มีค่าตัวแปรบางตัวที่ได้มาจากการการคำนวณค่าที่มีตัวแปรที่หลากหลาย เช่น ตัวแปร complexity คำนวณมาจาก location, space, และ object qualities และความเข้มข้นของ determinants และ contents หรือคะแนน index of human movement and weighted color (MC) to potentially problematic determinants (PPD) (MC-PPD) ซึ่งเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการรับมือกับปัญหา คำนวณมาจาก (M+WSumC)-(FM+m+Y+T+V+C)³

ด้านการรับรู้และการคิด (perception and thinking) ทั้งระบบ Klopfer และ R-PAS ใช้ตัวแปร P (popular) ในการแปลผล โดยระบบ Klopfer การแปลผลค่า P เน้นการรับรู้ความเป็นจริง (reality testing) ในขณะที่ระบบ R-PAS เน้นการรับรู้ในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน วัฒนธรรม หรือการใช้เหตุผล นอกจากนี้การแปลความหมายของ F- ในระบบ Klopfer เป็นการอ้างอิงตามคู่มือ ในขณะที่ของระบบ R-PAS มีการคำนวณค่าจากหลายตัวแปร เช่น ego impairment index-3 (EII-3) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรุนแรงของความผิดปกติด้านการคิด คำนวณมาจาก FQ-, M-, WSumCog, Critical Contents, PHR, GHR, and R หรือ thought & perception composite (TP-Comp) ซึ่งใช้ในการประเมินการรับรู้ความเป็นจริง และความคิดที่สับสน (thought disorganization) คำนวณมาจาก FQ-%, WD-%, M-, WSumCog, FAB2 และ R โดยได้นำ FQ- ซึ่งใช้ในการประเมินการรับรู้ความเป็นจริง (reality testing) มาคำนวณร่วมกับตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อการรับรู้และการคิด เช่น cognitive codes และ critical content scores และนำค่ามาเปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐานและเกณฑ์ปกติ ทำให้การแปลผลมีรายละเอียดที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น⁴

ด้านความเครียดและการรับมือกับปัญหา (stress and coping) ในการแปลผลด้านความเครียดและความวิตกกังวล ระบบ Klopfer ใช้การลงรหัส K ซึ่งเทียบได้กับรหัส Y ในระบบ R-PAS ซึ่งพบว่าผลการแปลผลในระบบ Klopfer อธิบายถึงความต้องการความรักความอบอุ่น แต่อาจไม่แสดงออก ในขณะที่ระบบ R-PAS เน้นไปที่ความรู้สึกไม่ปลอดภัยที่ถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก นอกจากนี้ในระบบ Klopfer เน้นไปที่กลไกการป้องกันตนเองที่ใช้เมื่อเผชิญกับความเครียด ในขณะที่ระบบ R-PAS ประเมินถึงความเสี่ยงที่จะทำร้ายตนเอง และมีการอธิบายเพิ่มเติมถึงผลกระทบกับความสัมพันธ์

ระหว่างบุคคลโดยเปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐาน หนึ่งในผลการแปลผลระบบ R-PAS ไม่มีการวัด reaction time จึงอาจส่งผลให้ข้อมูลส่วนนี้ต่างจากระบบ Klopfer

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationship) การแปลผลในระบบ Klopfer ให้ความสำคัญกับลักษณะของบุคลิกภาพและรูปแบบของการแสดงออก ในขณะที่ระบบ R-PAS เน้นวิธีในการเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นพื้นฐานในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบการรับรู้ความเป็นจริงว่ามี การรับรู้ที่เหมาะสมหรือไม่

เนื่องด้วยการแปลผลแบบทดสอบ Rorschach ระบบ R-PAS ได้พัฒนาต่อยอดมาจากระบบการแปลผล the comprehensive system ซึ่งเป็นการบูรณาการระบบการแปลผล 5 ระบบเข้าด้วยกัน คือ ระบบของ Beck, Hertz, Piotrowski, Rapaport, และ Klopfer ดังนั้นการแปลผลด้วยระบบ R-PAS จึงมีการแปลผลที่ทั้งเหมือนและแตกต่างกับระบบ Klopfer โดยระบบ R-PAS ให้ความหมายของรหัสที่เปลี่ยนไปตามงานวิจัยที่ทันสมัยมากขึ้น รวมถึงมีการคำนวณสูตรต่างๆ จากหลายตัวแปรที่ได้รับการสนับสนุนจากผลการวิจัย ทำให้การแปลผลสามารถให้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น รวมถึงเกณฑ์การตัดสินชัดเจนขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับระบบ Klopfer อย่างไรก็ตาม การแปลผลระบบ R-PAS มีตัวแปรที่ต้องนำมาคำนวณเพิ่มขึ้น ทำให้เวลาที่ใช้ในการแปลผลเพิ่มขึ้นด้วย อีกทั้งการแปลผลต้องแปลผ่านระบบออนไลน์เท่านั้น จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ซึ่งต่างจากระบบ Klopfer ที่สามารถแปลผลได้อย่างรวดเร็ว และไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม สิ่งเหล่านี้จึงเป็นข้อควรพิจารณาก่อนนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ว่าการศึกษานี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่มาก แต่ก็พบว่าผลการแปลผลด้วยระบบ R-PAS

สามารถให้ข้อมูลทางคลินิกที่ลึกและกว้าง (depth and breadth) มากขึ้น เช่น ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องความเสี่ยงที่จะทำร้ายตนเอง การใช้เหตุผล และระดับความรุนแรงของพยาธิสภาพทางจิต นอกจากนี้มีเกณฑ์ในการตัดสินที่ค่อนข้างชัดเจนโดยเทียบกับคะแนนมาตรฐานและเกณฑ์ปกติ จึงควรนำระบบ R-PAS มาทดลองใช้ในประเทศไทย เพื่อให้เข้าใจถึงประโยชน์และข้อจำกัดของระบบ R-PAS มากขึ้น อันจะทำให้สามารถพัฒนาการทดสอบด้วยแบบทดสอบ Rorschach ในประเทศไทยให้มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น

สรุป

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบการแปลผลแบบทดสอบ Rorschach ระหว่างระบบ Klopfer และระบบ R-PAS ใน 4 ด้านคือ กระบวนการรู้คิด (cognitive processing) การรับรู้และการคิด (perception and thinking) ความเครียดและการรับมือกับปัญหา (stress and coping) และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationship) สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านกระบวนการรู้คิด (cognitive processing) ในระบบ Klopfer เน้นเรื่องของเขาวนปัญญา และการใช้ความสามารถที่สอดคล้องกับระดับเขาวนปัญญา ในขณะที่ระบบ R-PAS เน้นเรื่องความคิดอย่างซับซ้อนที่เป็นผลมาจากความสามารถในการดึงศักยภาพภายใน (psychological resources) มาใช้ เขาวนปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ความใส่ใจในรายละเอียด ความอยากรู้อยากเห็น รวมถึงพยาธิสภาพทางจิต และลักษณะของแต่ละบุคคล

ด้านการรับรู้และการคิด (perception and thinking) ในระบบ Klopfer เน้นการรับรู้ความเป็นจริง (reality testing) รวมถึงพยาธิสภาพทางจิต และสามารถในการมองสิ่งที่แตกต่างจากบุคคลอื่นในขณะที่

ที่ R-PAS เน้นเรื่องคุณภาพของการคิด การรับรู้ทั้งที่เหมือนและที่ต่างจากคนอื่น การใช้เหตุผลรวมถึงระดับความรุนแรงของพยาธิสภาพที่เกี่ยวข้องกับอาการจิตเภทหรืออาการทางจิต นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงบริบทด้านวัฒนธรรมด้วย

ด้านความเครียดและการรับมือกับปัญหา (stress and coping) ทั้งระบบ Klopfer และ R-PAS ให้ข้อมูลที่ครอบคลุมแนวโน้มของความเครียด ความวิตกกังวลและปฏิกิริยาโต้ตอบที่แต่ละบุคคลใช้ตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ดังกล่าว แต่ในระบบ R-PAS ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่จะทำร้ายตนเองโดยพิจารณาจากคะแนนที่เกี่ยวข้อง

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationship) ในระบบ Klopfer เน้นเรื่องของบุคลิกภาพและพัฒนาการของบุคลิกภาพที่มีต่อความสัมพันธ์ ในขณะที่ระบบ R-PAS เน้นเรื่องของความสามารถในการทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ซึ่งสัมพันธ์ภาพส่วนบุคคลเป็นส่วนประกอบหลักของการปรับตัว ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดพยาธิสภาพทางจิตได้

เอกสารอ้างอิง

1. Skadeland DR. Bruno Klopfer: A Rorschach pioneer. *J Pers Assess* 1986; 50: 358-61.
2. Suwanaleart S. The Answer of Rorschach Inkblot Test in Thai Non-patient Sample. *J Clin Psychol* 1972; 3: 7-32.
3. Groth-Marnat G. *Handbook of psychological assessment*. 4thed. New York: John Wiley & Sons; 2003.
4. Exner JE. Jr, Erdberg P. *The Rorschach: A comprehensive system Vol. 2: Advanced interpretation* 3rd ed. Oxford: Wiley; 2005.

5. Meyer GJ, Viglione DJ, Mihura JL, Erard RE, Erdberg P. Rorschach Performance Assessment System: Administration, Coding, Interpretation, and Technical Manual. Rorschach Performance Assessment System. Toledo, OH; 2011.
6. Suwanaleart S. Scoring Manual of Rorschach Test. 5thed. Bangkok: Beyond Publishing; 2012.
7. Mihura JL, Meyer GJ, Dumitrascu N, Bombel G. The validity of individual Rorschach variables: Systematic reviews and meta-analyses of the Comprehensive System. Psychol Bull 2013; 139: 548-605. doi: 10.1037/a0029406.
8. Meyer GJ, Hsiao WC, Viglione DJ, Mihura JL, Abraham LM. Rorschach Scores in applied clinical practice: A survey of perceived validity by experienced clinicians. J Pers Assess 2013; 95: 351-65. doi:10.1080/00223891.2013.770399.